

แผนการจัดทำโครงการสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ.๒๕๖๑

๑. ความเป็นมา

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลานาน มีทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ ๒ เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และในปี ๒๕๕๒-๒๕๖๑ เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศไทย รวมทั้งให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกรุงเทพมหานครได้รับเลือกเป็นเมืองหนังสือโลกปี ๒๕๕๖ จากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ร่วมกับสมาพันธ์ผู้จัดพิมพ์นานาชาติ สมาพันธ์ผู้จัดจำหน่ายหนังสือนานาชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของประชากร สำหรับนำไปใช้กำหนดทิศทางและมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการจัดทำและประเมินนโยบายดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการสำรวจการอ่านของประชากรขึ้นครั้งแรกในปี ๒๕๔๖ และได้จัดทำต่อเนื่องในปี ๒๕๔๘ ๒๕๕๑ ๒๕๕๔ ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๘ สำหรับการสำรวจ ปี ๒๕๖๑ นับเป็นครั้งที่ ๗ เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับใช้พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่าน ตลอดจนติดตามประเมินผลการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากการอ่านทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงาน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงนับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

- ๒.๑ จำนวนผู้อ่านและไม่อ่าน พร้อมทั้งลักษณะทางประชากร
- ๒.๒ รายละเอียดเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ประเภทหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้อ่านเฉลี่ยต่อวัน สถานที่ที่อ่าน เป็นต้น
- ๒.๓ ความคิดเห็นในเรื่องของวิธีการจูงใจให้ประชาชนรักการอ่าน

๓. ประโยชน์

- ๓.๑ เพื่อให้มีข้อมูลสถิติพื้นฐานเรื่องการอ่านของประชากร
- ๓.๒ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบายและส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น และเหมาะสม เช่น
  - ทำการรณรงค์หรือจัดการส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มวัย
  - จัดหาหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
  - จัดหาสถานที่อ่านให้แพร่หลายและเพียงพอกับประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ

๔. ขอบข่ายของการสำรวจ

ขอบข่ายของการสำรวจนี้ คือ **ครัวเรือนส่วนบุคคล** ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ ยกเว้น ครัวเรือนชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูต หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

ครัวเรือนที่เข้าข่ายการแฉงนั้บ คือ ครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง ซึ่งมีรายชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อครัวเรือนตัวอย่าง ของสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. ๒๕๖๑ (สอป.๖๑)

บุคคลที่เข้าข่ายการแฉงนั้บ คือ บุคคลผู้อยู่อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง (รวมทหารประจำการที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนด้วย)

๕. ระเบียบวิธีและการดำเนินการสำรวจ

สำรวจนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two-Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น ๗๗ สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น ๒ สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยมีเขตแฉงนั้บ (EA) เป็นตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง ครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างขั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น ๕๕,๙๒๐ ครัวเรือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปสัมภาษณ์สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างด้วยเครื่องแท็บเล็ต **ในเดือนพฤษภาคม และมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑**

๖. ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินงาน

๖.๑	วางแผนและออกแบบโครงการ	ก.ย. ๖๐ - ก.พ. ๖๑
๖.๒	จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน	ก.พ. - เม.ย. ๖๑
๖.๓	การปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล	พ.ค. - มิ.ย. ๖๑
๖.๔	ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล	ก.ค. - ต.ค. ๖๑
๖.๕	สรุปผลและจัดทำต้นฉบับรายงาน (บทสรุปผู้บริหาร รายงานฉบับพกพา และรายงานฉบับสมบูรณ์)	พ.ย. ๖๑ - มี.ค. ๖๒

๗. การปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และส่งข้อมูลให้ส่วนกลาง (สจจ., บจ.)

๗.๑	เก็บรวบรวมข้อมูล	๑ พ.ค. - ๓๐ มิ.ย. ๖๑
๗.๒	ตรวจสอบข้อมูล และส่งข้อมูลให้ส่วนกลาง	๑๕ พ.ค. - ๑๕ ก.ค. ๖๑